

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
«29» серпня 2024 року,
протокол № 1.

Перша проректорка, голова методичної
ради університету, кандидатка наук з
державного управління, доцентка

_____ Ірина КОВТУН

«29» серпня 2024 року

М.П.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
з навчальної дисципліни
«РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА»
для підготовки на першому (освітньому) рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування
галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування
за денною формою навчання

РОЗРОБНИК:

Завідувачка кафедри менеджменту, економіки,
статистики та цифрових технологій,
кандидатка економічних наук, доцентка
«26» серпня 2024 року

_____ Наталія ЗАХАРКЕВИЧ

СХВАЛЕНО:

Рішення кафедри менеджменту, економіки,
статистики та цифрових технологій
«26» серпня 2024 року, протокол № 1.

Завідувачка кафедри менеджменту, економіки,
статистики та цифрових технологій,
кандидатка економічних наук, доцентка
«26» серпня 2024 року

_____ Наталія ЗАХАРКЕВИЧ

Деканеса факультету публічного управління,
кандидатка наук з державного управління,
доцентка
«27» серпня 2024 року

_____ Тетяна ПІДЛІСНА

ЗМІСТ

	Стор.
1. Структура вивчення навчальної дисципліни	– 3
1.1. Тематичний план навчальної дисципліни	– 3
1.2. Лекції	– 4
1.3. Семінарські заняття	– 6
1.4. Самостійна робота студентів	– 15
1.5. Індивідуальні завдання	– 17
1.6. Підсумковий контроль	– 19
2. Схема нарахування балів	– 21
3. Рекомендовані джерела	– 23
4. Інформаційні ресурси в Інтернеті	– 25

1. Структура вивчення навчальної дисципліни

1.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем.	Лабор.	Ін. зав.	СРС		Лекції	Сем.	Лабор.	Ін. зав.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Теоретичні основи регіональної економіки	14	2	2	–	–	10	14	2	–	–	–	12
2.	Наукові методи аналізу та обґрунтування просторової організації господарства і економічного розвитку регіонів	12	2	2	–	–	8	12	–	–	–	–	12
3.	Природно-ресурсний потенціал та його економічна оцінка	12	2	2	–	–	8	12	2	–	–	–	10
4.	Населення і трудові ресурси України	12	2	2	–	–	8	12	2	–	–	–	10
5.	Регіональний розвиток міжгалузевих комплексів в Україні	16	2	2	–	–	12	16	–	2	–	–	14
6.	Територіальна організація народного господарства	14	2	2	–	–	10	14	–	–	–	–	14
7.	Нові форми регіонального розвитку	12	2	2	–	–	8	12	2	–	–	–	10
8.	Регіональна інвестиційно-інноваційна політика України	14	2	2	–	–	10	14	–	–	–	–	14
9.	Регіональна економіка та регіональна політика	14	2	2	–	–	10	14	–	2	–	–	12
	Всього годин:	120	18	18	0	0	84	120	8	4	0	0	108

1.2. Лекції

№ з/п	Назва і план теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Теоретичні основи регіональної економіки	2
1.1.	Предмет, об'єкт, завдання та методи вивчення дисципліни «Регіональна економіка».	
1.2.	Теорії економічного розвитку регіонів.	
1.3.	Економічні закони та закономірності розміщення господарства.	
1.4.	Принципи та фактори розміщення продуктивних сил.	
2.	Наукові методи аналізу та обґрунтування просторової організації господарства й економічного розвитку регіонів	2
2.1.	Наукові методи аналізу просторової організації господарства.	
2.2.	Методи аналізу соціально-економічного розвитку регіонів (регіональна діагностика).	
2.3.	Методи прогнозування розміщення продуктивних сил та економіки регіонів.	
3.	Природно-ресурсний потенціал та його економічна оцінка	2
3.1.	Класифікація та економічне оцінювання природних ресурсів.	
3.2.	Сутність і принципи використання природно-ресурсного потенціалу території.	
3.3.	Мінеральні ресурси галузей промисловості.	
3.4.	Природні ресурси сільськогосподарського виробництва.	
3.5.	Природно-рекреаційні ресурси України: поняття, склад та загальна характеристика.	
4.	Населення і трудові ресурси України	2
4.1.	Динаміка чисельності та складу населення.	
4.2.	Природний приріст населення та міграційні процеси. Міграція населення під час війни.	
4.3.	Зайнятість населення та державна політика зайнятості. Реалізація державної політики сприяння зайнятості населення та забезпечення соціального захисту громадян в умовах війни.	
4.4.	Безробіття, його суть і види.	
5.	Регіональний розвиток міжгалузевих комплексів в Україні	2
5.1.	Сутність міжгалузевих комплексів і їх типологія.	
5.2.	Агропромисловий комплекс. Сутність та головні ознаки агропромислового комплексу.	
5.3.	Лісопромисловий комплекс.	
5.4.	Будівельний комплекс.	
5.5.	Комплекс з виробництва товарів народного споживання.	
5.6.	Паливно-енергетичний комплекс.	
5.7.	Гірничо-металургійний комплекс.	
5.8.	Машинобудівний комплекс.	
5.9.	Комплекс хімічних та нафтохімічних виробництв.	
5.10.	Структурні перетворення у міжгалузевих промислових комплексах.	
5.11.	Транспортно-комунікаційний комплекс.	
5.12.	Соціальний комплекс.	
6.	Територіальна організація народного господарства	2
6.1.	Адміністративно-територіальний поділ та економічне районування України.	
6.2.	Економічне районування на сучасному етапі. Генеральне районування території.	

1	2	3
6.3. 6.4. 6.5. 6.6. 6.7.	Методи економічного обґрунтування територіально-комплексного розвитку і розміщення виробництва. Основи районного планування. Формування та розвиток економіки індустріальних районів України. Особливості економічного розвитку індустріально-аграрних районів України. Проблеми економічного розвитку аграрних районів України.	
7.	Нові форми регіонального розвитку	2
7.1. 7.2. 7.3. 7.4. 7.5. 7.6.	Спеціальні (вільні) економічні зони. Спільні підприємства. Регіональні науково-технологічні парки. Регіональні ринки. Транскордонне співробітництво. Глобалізація регіонального співробітництва.	
8.	Регіональна інвестиційно-інноваційна політика України	2
8.1. 8.2. 8.3. 8.4. 8.5.	Регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності. Становлення регіональної інвестиційної політики в Україні. Напрямки та принципи здійснення регіонального інвестиційного процесу. Інвестиційна привабливість регіону. Депресивні регіони та механізм інвестування їх розвитку.	
9.	Регіональна економіка та регіональна політика	2
9.1. 9.2. 9.3. 9.4. 9.5.	Сутність і завдання регіональної політики. Завдання державної регіональної економічної політики України. Основні підходи до стратегії економічного розвитку регіонів. Сутність сталого розвитку, його базові компоненти. Цілі сталого розвитку. Специфіка регіональних програм сталого розвитку.	
	Усього	18

1.3. Семінарські заняття

Семінарське заняття 1

Тема 1. Теоретичні основи регіональної економіки

Питання для усного опитування та дискусії

1. Предмет, об'єкт, завдання та методи вивчення дисципліни «Регіональна економіка».
2. Теорії економічного розвитку регіонів.
3. Економічні закони та закономірності розміщення господарства.
4. Принципи та фактори розміщення продуктивних сил.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття та презентація досліджень.

Практичне завдання. Розробити презентації матеріалів з таких тем:

1. Модель просторової організації сільського господарства Тюнена
2. Модель «локаційного трикутника» Лаунгардта
3. Гравітаційна модель Шеффле
4. Теорія розміщення промисловості Вебера
5. Теорія про функції і розміщення системи населених пунктів (центральної місць) Кристаллера
6. Модель просторової організації господарства Льоша
7. Теорія дифузії нововведень Хагерстранда
8. Теорія-гіпотеза «продуктивно-виробничих циклів» («циклу життя продукту») Р. Вернона, С. Хірша
9. Концепція «регіонального автоматичного балансу і дисбалансу»
10. Теорія «полюсів зростання» Перру
11. Модель «центр – периферія» Фрідмана
12. Концепція «регіоналістики» В. Айзарда
13. Теорія міжрегіональної взаємодії розвитку економік регіонів (оптимум Паретто)

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: предмет регіональної економіки, об'єкт регіональної економіки, метод, територіальна організація продуктивних сил, функції розміщення продуктивних сил, аналіз, синтез, метод аналогії.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- визначення предмету та об'єкту регіональної економіки;
- формування переліку функцій регіональної економіки;
- сукупність методів дослідження регіональної економіки;
- базові положення наукових теорій регіональної економіки.

Семінарське заняття 2

Тема 2. Наукові методи аналізу та обґрунтування просторової організації господарства й економічного розвитку регіонів

Питання для усного опитування та дискусії

1. Наукові методи аналізу просторової організації господарства.
2. Методи аналізу соціально-економічного розвитку регіонів (регіональна діагностика).
3. Методи прогнозування розміщення продуктивних сил та економіки регіонів.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття та розв'язування задач.

Завдання 1. Визначити індекс ефективності поточних витрат, якщо:

- середньогалузева собівартість одиниці продукції в регіоні складає 450 грн.;
- середньогалузева собівартість одиниці подібної продукції в країні – 480 грн.;
- сумарні транспортні витрати на перевезення одиниці продукції в район споживання –

20 грн.

Завдання 2. Визначити ефективність комплексного розвитку регіону, якщо:

- вартість продукції, яка вивозиться з регіону складає – 478 тис. грн.;
- вартість продукції, що ввозиться в регіон – 329 тис. грн.;
- споживання (особисте й суспільне) продукції на одну особу в регіоні – 24,7 тис. грн.;
- споживання (особисте й суспільне) продукції на одну особу в країні – 32,8 тис. грн.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: системний аналіз, історичний метод, порівняльний метод, графічні методи, метод техніко-економічних розрахунків, нормативний метод, метод типології і класифікації, економіко-математичні методи, соціологічні методи дослідження, гіс-технології (технології геоінформаційних систем), регіональна (районна) спеціалізація та її ефективність, рівень комплексного розвитку регіону.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- загальнонаукові методи дослідження;
- спеціальні методи дослідження;
- методи і показники, за якими оцінюється рівень розвитку регіонів;
- методи визначення спеціалізації, комплексності та ефективності регіонального розвитку;

Семінарське заняття 3

Тема 3. Природно-ресурсний потенціал та його економічна оцінка

Питання для усного опитування та дискусії

1. Класифікація та економічне оцінювання природних ресурсів.
2. Сутність і принципи використання природно-ресурсного потенціалу території.
3. Мінеральні ресурси галузей промисловості.
4. Природні ресурси сільськогосподарського виробництва.
5. Природно-рекреаційні ресурси України: поняття, склад та загальна характеристика.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Практичне завдання. Підготувати слайдову презентацію (не менше 10 слайдів) на тему: "Природно-ресурсний потенціал регіону України (на матеріалах....)". Регіон обираєте за номером у списку групи. Орієнтовна схема презентації має включати такі блоки:

1. Загальна характеристика регіону.
2. Мінеральні ресурси галузей промисловості регіону (у т.ч. ступінь освоєння і розробки).
3. Природні ресурси сільськогосподарського виробництва регіону (земельні, водні, лісові (рослинний і тваринний світ)).
4. Природно-рекреаційні ресурси регіону.

Перелік регіонів для характеристики (обираємо за номером у списку групи!!!):

1. Вінницька область
2. Волинська область
3. Дніпропетровська область
4. Житомирська область
5. Закарпатська область
6. Запорізька область
7. Івано-Франківська область
8. Київська область
9. Кіровоградська область
10. Львівська область
11. Миколаївська область
12. Одеська область
13. Полтавська область

14. Рівненська область
15. Сумська область
16. Тернопільська область
17. Харківська область
18. Херсонська область
19. Хмельницька область
20. Черкаська область
21. Чернівецька область
22. Чернігівська область

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: вичерпні невідновлювані ресурси, відновлювані ресурси, невичерпні ресурси, природно-ресурсний потенціал території, еколого-економічний потенціал, принципи раціонального використання природно-ресурсного потенціалу, природно-рекреаційні ресурси.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- сутність природних ресурсів;
- економічна класифікація природних ресурсів;
- визначте принципи раціонального використання природно-ресурсного потенціалу;
- складові еколого-економічного потенціалу;
- ресурсний потенціал територій;
- характеристика природно-рекреаційних ресурсів регіонів України.

Семінарське заняття 4

Тема 4. Населення і трудові ресурси України

Питання для усного опитування та дискусії

1. Динаміка чисельності та складу населення.
2. Природний приріст населення та міграційні процеси.
3. Міграція населення під час війни.
4. Зайнятість населення та державна політика зайнятості.
5. Безробіття, його суть і види.
6. Реалізація державної політики сприяння зайнятості населення та забезпечення соціального захисту громадян в умовах війни.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття та розв'язування задач.

Завдання 1. Вихідні дані для розрахунку, наведені в табл. 1

Таблиця 1. Вихідні дані для розрахунку

Регіон	Кількість живонароджених	Кількість померлих	Чисельність населення
Україна	465893	632667	42928900
Хмельницька	14631	20408	1301200
Тернопільська	11717	15180	1069900
Вінницька	17547	25567	1610600
м.Київ	34821	29992	2888000

Визначити по кожному регіону:

- коефіцієнт народжуваності;
- коефіцієнт смертності;
- природний приріст населення.

Завдання 2. Визначте структуру зайнятості населення за видами економічної діяльності за даними таблиці 2

Таблиця 2. Вихідні дані для розрахунку

ВЕД	2023 р. (тис. осіб)	%
Сільське, лісове та рибне господарство	3577,5	
Промисловість	3274,8	
Будівництво	888,8	
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	4556,2	
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	1221,2	
Тимчасове розміщування й організація харчування	357,8	
Інформація та телекомунікації	312,2	
Фінансова та страхова діяльність	318,1	
Операції з нерухомим майном	332,3	
Професійна, наукова та технічна діяльність	527,4	
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	367,6	
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	1025,3	
Освіта	1690,9	
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	1256,7	
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	240,7	
Інші види економічної діяльності	456,6	
Усього зайнято	20404,1	

Практичне завдання. Підготуйте слайдову презентацію (не менше 10 слайдів) з аналізом демографічної ситуації конкретного регіону. Регіон обирається за номером в списку групи. В презентації охарактеризувати:

- чисельність постійного населення,
- народжуваність,
- смертність, причини смертності,
- міграційні процеси,
- співвідношення сільського і міського населення;
- рівень зайнятості (у т.ч. за видами економічної діяльності), рівень безробіття.

Дані відображати в динаміці за 3 останні роки доступні в статистичній звітності.

Перелік регіонів для характеристики (обираємо за номером у списку групи):

1. Вінницька область
2. Волинська область
3. Дніпропетровська область
4. Житомирська область
5. Закарпатська область
6. Запорізька область
7. Івано-Франківська область
8. Київська область
9. Кіровоградська область
10. Львівська область
11. Миколаївська область
12. Одеська область
13. Полтавська область
14. Рівненська область
15. Сумська область
16. Тернопільська область
17. Харківська область

18. Херсонська область
19. Хмельницька область
20. Черкаська область
21. Чернівецька область
22. Чернігівська область

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: населення, демографічна політика, депопуляція, природний приріст населення, міграції населення, урбанізація, зайнятість, ефективна зайнятість, безробіття.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- статевікова структура населення України;
- розподіл постійного населення за національністю та рідною мовою;
- розрахунок величини природного приросту населення, коефіцієнтів смертності та народжуваності;
- міграційні процеси, рівень урбанізації по регіонах України;
- складові державної політики зайнятості та її види;
- причини та типи безробіття.

Семінарське заняття 5

Тема 5. Регіональний розвиток міжгалузевих комплексів в Україні

Питання для усного опитування та дискусії

1. Сутність міжгалузевих комплексів і їх типологія.
2. Структурні перетворення у міжгалузевих промислових комплексах.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми та презентація досліджень.

Практичне завдання. Розподілитись на групи по 2 особи та підготувати презентацію на 20 слайдів обов'язково зі статистичною інформацією (<https://www.ukrstat.gov.ua/>). Темі для презентацій не мають повторюватись в одній академічній групі:

1. Агропромисловий комплекс.
2. Лісопромисловий комплекс.
3. Будівельний комплекс.
4. Комплекс з виробництва товарів народного споживання.
5. Паливно-енергетичний комплекс.
6. Гірничо-металургійний комплекс.
7. Машинобудівний комплекс.
8. Комплекс хімічних та нафтохімічних виробництв.
9. Структурні перетворення у міжгалузевих промислових комплексах.
10. Транспортно-комунікаційний комплекс.
11. Соціальний комплекс.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: промислові міжгалузеві комплекси, акваторіальні комплекси, класифікація видів економічної діяльності, державні господарські міжгалузеві комплекси, міжгалузеві територіальні комплекси, регіональні міжгалузеві комплекси, локальні міжгалузеві комплекси.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- підходи до класифікації міжгалузевих комплексів;
- ознаки та складові агропромислового комплексу;
- характеристики під комплексів лісопромислового комплексу;
- характеристика галузей будівельного комплексу;
- особливості функціонування галузей легкої та харчової промисловості;
- проблеми функціонування галузей паливно-енергетичного комплексу;
- характеристика галузей легкої та харчової промисловості;

- роль і значення гірничо-металургійного комплексу;
- функціональний аналіз машинобудівного комплексу;
- оцінка факторів розміщення хімічних та нафтохімічних виробництв;
- проблем реформування промислового комплексу України;
- ефективність функціонування транспортного комплексу України;
- рівень розвитку соціальної інфраструктури.

Семінарське заняття 6

Тема 6. Територіальна організація народного господарства

Питання для усного опитування та дискусії

1. Адміністративно-територіальний поділ та економічне районування України.
2. Економічне районування на сучасному етапі. Генеральне районування території.
3. Методи економічного обґрунтування територіально-комплексного розвитку і розміщення виробництва.
4. Основи районного планування.
5. Формування та розвиток економіки індустріальних районів України.
6. Особливості економічного розвитку індустріально-аграрних районів України.
7. Проблеми економічного розвитку аграрних районів України.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових та розрахункових завдань з питань теми заняття.

Завдання 1. Визначте коефіцієнт локалізації, або концентрації, певного виробництва в районі, якщо:

- обсяги виробництва хімічної продукції у 2018 р. в країні склали – 50299,11 млн. грн.;
- загальні обсяги промислового виробництва – 13541301,3 млн. грн.;
- обсяги виробництва хімічної продукції у 2018 р. в Хмельницькій області склали – 16,2 млн. грн.;
- загальні обсяги промислового виробництва – 5551,2 млн. грн.

Завдання 2. Визначте виробництва продукції на душу населення, якщо:

- обсяги виробництва харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів у 2018 р. в Хмельницькій області склали – 1378,65 млн. грн.;
- обсяги виробництва харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів у 2018 р. в країні склали – 26178,7 млн. грн.;
- чисельність населення Хмельницької області у 2018 р. – 1299841 осіб;
- Чисельність населення України у 2018 р. – 42895704 осіб.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: територіальний поділ праці, економічний район, економічне районування, коефіцієнт локалізації, коефіцієнт міжрайонної товарності, загальний рівень спеціалізації економічного району, рівень комплексного розвитку господарства району, рівень районної комплексності.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- критерії економічного районування;
- показники комплексності та спеціалізації розвитку економічних районів;
- сучасні підходи до здійснення економічного районування України;
- характеристика розділів територіальних схем;
- сукупність показників для визначення галузей спеціалізації;
- принципи розробки схем районного планування;
- основні завдання районного планування;
- основні етапи складання схем районного планування.

Семінарське заняття 7

Тема 7. Нові форми регіонального розвитку продуктивних сил України

Питання для усного опитування та дискусії

1. Спеціальні (вільні) економічні зони.
2. Спільні підприємства.
3. Регіональні науково-технологічні парки.
4. Регіональні ринки.
5. Транскордонне співробітництво.
6. Глобалізація регіонального співробітництва.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Практичне завдання. Підготувати презентацію на 10 слайдів на тему: «кращі практики функціонування СЕЗ /ТПР, технопарків /технополісів у світі». Для цього студент обирає приклад та описує:

- історію створення;
- географічну зону розташування;
- специфіку/призначення створення;
- пільги/умови функціонування суб'єктів господарювання;
- тривалість поширення пільгового режиму;

Бажано, щоб види СЕЗ і ТПР, технопарків /технополісів не повторювались.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: вільна економічна зона, офшорна зона, спільне підприємство регіональний науково-технологічний парк, технологічний парк, бізнес-інкубатор, регіональні ринки, транскордонне співробітництво, єврореґіон.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- мета створення вільних економічних зон в Україні;
- вимоги і до розміщення вільних економічних зон в Україні;
- позитивні сторони функціонування іноземного капіталу в Україні;
- соціально-економічна сутність спільних підприємств;
- мета розвиток спільних підприємств на території України;
- характеристика типів технопарків;
- чинники, що сприяють формуванню технопарків;
- критерії ефективності діяльності бізнес-інкубатора;
- класифікація регіональних ринків;
- чинники, що зумовлюють рівень співробітництва прикордонних регіонів.

Семінарське заняття 8

Тема 8. Регіональна інвестиційно-інноваційна політика України

Питання для усного опитування та дискусії

1. Регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності.
2. Становлення регіональної інвестиційної політики в Україні.
3. Напрямки та принципи здійснення регіонального інвестиційного процесу.
4. Інвестиційна привабливість регіону.
5. Депресивні регіони та механізм інвестування їх розвитку.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття та розв'язування задач.

Завдання 1. Визначити структуру прямих іноземних інвестицій в економіку України, використовуючи дані табл. 1:

Таблиця 1. Прямі іноземні інвестиції (акціонерний капітал) з країн світу в економіці України

Країни	Обсяги прямих інвестицій на 01.04.2024 (млн. дол. США)	у % до підсумку
Кіпр	11684,3	

Німеччина	5421,4	
Нідерланди	4957,6	
Австрія	2265,0	
Велика Британія	1897,0	
Віргінські Острови (Брит.)	1846,1	
Франція	1511,4	
Швейцарія	1351,5	
Італія	945,5	
Польща	775,5	
США	681,5	
Угорщина	509,7	
Беліз	484,0	
Інші країни	4537,5	
Усього	41066,6	

Завдання 2. Розрахувати зовнішньоторговельне сальдо у 2022 р. та 2023 р. та визначте зрушення у сфері зовнішньоекономічної діяльності, якщо основні показники, наведено в табл. 2:

Таблиця 2. Показники зовнішньоекономічної діяльності, тис. дол. США

Показники	Роки		Відхилення	
	2022	2023	+/-	%
Експорт	9009184,615	5973089,4		
Імпорт	9311753,651	5866404,8		
Сальдо				

Завдання 3. Визначте зрушення у структурі експорту, якщо основні показники, наведено в табл. 3:

Таблиця 3. Товарна структура зовнішньої торгівлі

Показники	2022		2023		Відхилення, +/-
	тис. дол. США	%	тис. дол. США	%	
Продукти рослинного походження	98,7		8736209,9	16,2	
Мінеральні продукти	84,9		6104199,2	11,3	
Недорогоцінні метали та вироби з них	86,9		15235514,8	28,3	
Машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання	82,9		5659336,1	10,5	
Інші види товарів					
Усього	86,5		53913548,3		

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: інвестиційна діяльність, прямі форми державного регулювання інвестиційної діяльності, організаційно-економічний механізм державного регулювання залучення інвестицій, інвестиційний проект, державна інвестиційна політика, інвестиційна привабливість регіону, інвестиційної інфраструктури регіону, депресивний регіон.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- інструменти регулювання умов інвестиційної діяльності;
- інструменти прямого регулювання інвестиційної діяльності;
- напрями залучення іноземних інвестицій в Україну;

- шляхи вдосконалення політики залучення зарубіжних інвесторів;
- передумови залучення іноземного капіталу;
- об'єкти регіональної інвестиційної діяльності;
- оцінка і прогнозування інвестиційної привабливості регіонів.

Семінарське заняття 9

Тема 9. Регіональна економіка та регіональна політика

Питання для усного опитування та дискусії

1. Сутність і завдання регіональної політики.
2. Завдання державної регіональної економічної політики України.
3. Основні підходи до стратегії економічного розвитку регіонів.
4. Сутність сталого розвитку, його базові компоненти. Цілі сталого розвитку.
5. Специфіка регіональних програм сталого розвитку.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: регіональна політика, економічна політика, стратегія, стратегія економічного розвитку регіонів, сталий розвиток, програма сталого розвитку.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- завдання регіональної економічної політики;
- складові регіональної економічної політики;
- етапи та принципи формування стратегії економічного розвитку регіонів;
- сутність і принципи сталого розвитку.

1.4. Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів є однією з форм оволодіння матеріалом із навчальної дисципліни «Регіональна економіка». Виконання самостійної роботи дозволяє студентам розвивати самостійне мислення, поглиблювати засвоєні теоретичні знання, опанувати практичні навички в галузі екологічного управління.

Самостійна робота із навчальної дисципліни «Регіональна економіка» складається з двох окремих завдань: письмових робіт по 9 темах та однієї індивідуальної роботи. Письмова робота та індивідуальне завдання виконується у межах годин, відведених для самостійної роботи навчальним планом.

Студенти виконують письмову роботу та індивідуальну роботу самостійно з одержанням необхідних консультацій від науково-педагогічного працівника протягом семестру. Форма контролю – перевірка письмових робіт та захист індивідуальної роботи. Питання письмової роботи виносяться на підсумковий семестровий контроль.

У якості альтернативного варіанта виконання самостійної роботи із навчальної дисципліни «Регіональна економіка» студенту може бути зараховано до 10 балів за проходження практичного безкоштовного курсу на платформі Prometheus.

Тема 1. Теоретичні основи регіональної економіки

Питання для самостійної роботи

1. Етапи становлення регіональної науки.
2. Критичний аналіз сучасних методів дослідження в регіональній економіці.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи і на підставі її вивчення визначити етапи становлення регіональної економіки.

На підставі опрацьованої літератури охарактеризувати сучасні методи дослідження найбільш повно відображають фактори розміщення продуктивних сил.

Тема 2. Наукові методи аналізу та обґрунтування просторової організації господарства й економічного розвитку регіонів

1. Теоретичні основи регіональної економіки. Економіко-математичні методи та економіко-математичні моделі.
2. Рівень комплексного розвитку регіону.
3. Схеми і проекти районного планування.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи і на підставі її вивчення визначити економіко-математичні методи економічного обґрунтування розвитку території.

На підставі опрацьованої літератури охарактеризувати показники рівня комплексності розвитку регіону та етапи складання схем і проектів районного планування.

Тема 3. Природно-ресурсний потенціал та його економічна оцінка

Питання для самостійної роботи

1. Оцінювання природних ресурсів за витратами на відтворення або компенсацію.
2. Еколого-економічний потенціал.
3. Багатопродуктовий підхід до мінерально-сировинних ресурсів.
4. Ефективне й екологічнобезпечне використання біокліматичного потенціалу та природної родючості земель.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи і на підставі її вивчення визначити за допомогою яких показників здійснюється оцінювання природних ресурсів за витратами на відтворення або компенсацію.

На підставі опрацьованої літератури охарактеризувати сутність еколого-економічного потенціалу та визначити критерії ефективного й екологічнобезпечного використання біокліматичного потенціалу та природної родючості земель.

Тема 4. Населення і трудові ресурси України

Питання для самостійної роботи

1. Маятникові міграції робочої сили.
2. Реалізація державної політики сприяння зайнятості населення та забезпечення соціального захисту громадян.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи і на підставі її вивчення визначити в чому полягає сутність маятникових міграцій робочої сили.

На підставі опрацьованої літератури охарактеризувати за допомогою яких інструментів держава забезпечує соціальний захист громадян.

Тема 5. Регіональний розвиток міжгалузевих комплексів в Україні

Питання для самостійної роботи

1. Локальні міжгалузеві комплекси.
2. Особливості розвитку АПК України.
3. Розвиток провідних галузей соціального комплексу України.
4. Особливості функціонування міжгалузевих комплексів України в умовах війни.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи і на підставі її вивчення визначити яким чином організовані локальні міжгалузеві комплекси.

На підставі опрацьованої літератури охарактеризувати в чому полягають особливості розвитку АПК України та які галузі відносять до соціального комплексу України

Тема 6. Територіальна організація народного господарства

Питання для самостійної роботи

1. Рівень комплексного розвитку господарства району.
2. Економічна ефективність схем районних планів.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи і на підставі її вивчення визначити яким чином визначається рівень комплексного розвитку господарства району.

На підставі опрацьованої літератури охарактеризувати показники, що визначають економічну ефективність районних планів.

Тема 7. Нові форми регіонального розвитку продуктивних сил України

Питання для самостійної роботи

1. Єврорегіон: особливості створення та функціонування.
2. Утворення регіональних інтеграційних формувань.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи і на підставі її вивчення визначити які Єврорегіони сьогодні створені за участю України.

На підставі опрацьованої літератури охарактеризувати який механізм утворення регіональних інтеграційних формувань?

Тема 8. Регіональна інвестиційно-інноваційна політика України

Питання для самостійної роботи

1. Організаційно-економічний механізм державного регулювання залучення інвестицій.
2. Активізації інвестиційної діяльності на рівні регіонів.
3. Оцінка рівнів криміногенних, екологічних та інших ризиків.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи і на підставі її вивчення визначити які складові організаційно-економічного механізму державного регулювання залучення інвестицій.

На підставі опрацьованої літератури охарактеризувати які методи активізації інвестиційної діяльності на рівні регіонів використовуються на практиці і за допомогою яких показників здійснюється оцінка рівнів криміногенних, екологічних та інших ризиків.

Тема 9. Регіональна економіка та регіональна політика

Питання для самостійної роботи

1. Поняття та особливості проблемних регіонів
2. Методичні підходи до розробки регіональних галузевих програм.
3. Розробка програм повоєнного відновлення України

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи і на підставі її вивчення визначити Яким чином визначається рівень розвитку регіону.

На підставі опрацьованої літератури охарактеризувати показники, що визначають економічну ефективність регіональних галузевих програм.

1.5. Індивідуальні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) студента денної форми навчання за тематикою навчальної дисципліни «Регіональна економіка» виконується у вигляді підготовки індивідуальних завдань у межах годин, відведених для самостійної роботи.

1.5.1. Методичні рекомендації до виконання індивідуального завдання

Індивідуальне завдання – це самостійно оформлене завдання, що комплексно характеризує рівень соціально-економічного розвитку регіонів України. Для виконання індивідуального завдання студент обирає регіон за номером, який співпадає з його номером у списку групи.

1. Вінницька область
2. Волинська область

3. Дніпропетровська область
4. Житомирська область
5. Закарпатська область
6. Запорізька область
7. Івано-Франківська область
8. Київська область
9. Кіровоградська область
10. Львівська область
11. Миколаївська область
12. Місто Київ
13. Одеська область
14. Полтавська область
15. Рівненська область
16. Сумська область
17. Тернопільська область
18. Харківська область
19. Херсонська область
20. Хмельницька область
21. Черкаська область
22. Чернівецька область
23. Чернігівська область

Індивідуальне завдання виконується шляхом послідовної характеристик таких складових:

1. Назва регіону
2. Географічне положення.
3. Природно-кліматичні умови.
4. Населення (статевіковий склад, народжуваність та смертність, природній приріст, міграційні процеси).
5. Економічний розвиток (ВРП на одну особу, виробництво продукції за видами економічної діяльності, зовнішньоекономічна діяльність, інвестиційна діяльність, інноваційна діяльність, розвиток виробничої інфраструктури).
6. Соціальний розвиток (зайнятість та безробіття, рівень доходів населення, кількість закладів освіти, рівень забезпеченості дошкільними навчальними закладами, кількість оздоровчих закладів та лікарів в них, забезпеченість населення житлом, кількість закладів соціально-побутової інфраструктури)
7. Стан довкілля (рівень забруднення атмосферного повітря, стічних вод, земель, утворення твердих побутових відходів на 1 жителя)
8. Перспективи соціально-економічного розвитку регіону

Оцінка основних показників соціально-економічного розвитку регіонів здійснюється в динаміці за **3 останніх роки**.

Форма контролю – перевірка правильності виконання ІНДЗ із врахуванням самостійності, творчості, правильності оформлення і вмінням захистити результати дослідження. Захист відбувається під час проведення консультацій з навчальної дисципліни «Регіональна економіка».

Самостійне проходження навчальних курсів на платформі Prometheus

Студенту може бути зараховано до 10 балів самостійної роботи студента за умови проходження одного із запропонованих курсів. Посилання на можливі платформи та умови реєстрації через університетський акаунт: <https://univer.km.ua/dystantsiyneseredovyshe/platformy>. Посилання на курси:

1. https://prometheus.org.ua/course/course-v1:IRF+URBAN101+2015_T1
2. https://prometheus.org.ua/course/course-v1:NaUKMA+103+2015_T1
3. https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+BUDG101+2020_T3
4. https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+SDG101+2020_T2
5. https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+DC101+2019_T3

Здобувач освіти може обрати будь-який інший курс на власний вибір, тематику якого необхідно попередньо погодити із науково-педагогічним працівником.

Підтвердженням проходження курсу є сертифікат прикріплений до відповідного завдання у google-класі.

1.6. Підсумковий контроль

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі письмового заліку.

1.6.1. Питання для підсумкового контролю

1. Предмет, об'єкт, завдання та методи вивчення дисципліни «Регіональна економіка».
2. Теорії економічного розвитку регіонів.
3. Економічні закони та закономірності розміщення господарства.
4. Принципи та фактори розміщення продуктивних сил.
5. Наукові методи аналізу просторової організації господарства.
6. Методи аналізу соціально-економічного розвитку регіонів (регіональна діагностика).
7. Методи прогнозування розміщення продуктивних сил та економіки регіонів.
8. Класифікація та економічне оцінювання природних ресурсів.
9. Сутність і принципи використання природно-ресурсного потенціалу території.
10. Мінеральні ресурси галузей промисловості.
11. Природні ресурси сільськогосподарського виробництва.
12. Природно-рекреаційні ресурси України: поняття, склад та загальна характеристика.
13. Динаміка чисельності та складу населення України.
14. Природний приріст населення та міграційні процеси.
15. Зайнятість населення та державна політика зайнятості.
16. Міграція населення під час війни.
17. Реалізація державної політики сприяння зайнятості населення та забезпечення соціального захисту громадян в умовах війни.
18. Безробіття, його суть і види. Сутність міжгалузевих комплексів і їх типологія.
19. Агропромисловий комплекс. Сутність та головні ознаки агропромислового комплексу.
20. Лісопромисловий комплекс.
21. Будівельний комплекс.
22. Комплекс з виробництва товарів народного споживання.
23. Паливно-енергетичний комплекс.
24. Гірничо-металургійний комплекс.
25. Машинобудівний комплекс.
26. Комплекс хімічних та нафтохімічних виробництв.
27. Структурні перетворення у міжгалузевих промислових комплексах.
28. Транспортно-комунікаційний комплекс.
29. Соціальний комплекс.
30. Проблеми функціонування міжгалузевих комплексів України в умовах війни.
31. Адміністративно-територіальний поділ та економічне районування України.
32. Економічне районування на сучасному етапі.
33. Генеральне районування території України.
34. Методи економічного обґрунтування територіально-комплексного розвитку і розміщення виробництва.
35. Основи районного планування.
36. Формування та розвиток економіки індустріальних районів України. Особливості економічного розвитку індустріально-аграрних районів України.
37. Проблеми економічного розвитку аграрних районів України.
38. Спеціальні (вільні) економічні зони.
39. Спільні підприємства.
40. Регіональні науково-технологічні парки.
41. Регіональні ринки.
42. Транскордонне співробітництво.

43. Глобалізація регіонального співробітництва.
44. Регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності.
45. Становлення регіональної інвестиційної політики в Україні.
46. Напрямки та принципи здійснення регіонального інвестиційного процесу.
47. Інвестиційна привабливість регіону.
48. Депресивні регіони та механізм інвестування їх розвитку.
49. Сутність і завдання регіональної політики.
50. Завдання державної регіональної економічної політики України.
51. Основні підходи до стратегії економічного розвитку регіонів.
52. Специфіка регіональних програм сталого розвитку.
53. Сутність сталого розвитку, його базові компоненти. Цілі сталого розвитку.
54. Оцінка рівнів криміногенних, екологічних та інших ризиків.

1.6.2. Структура залікового білета

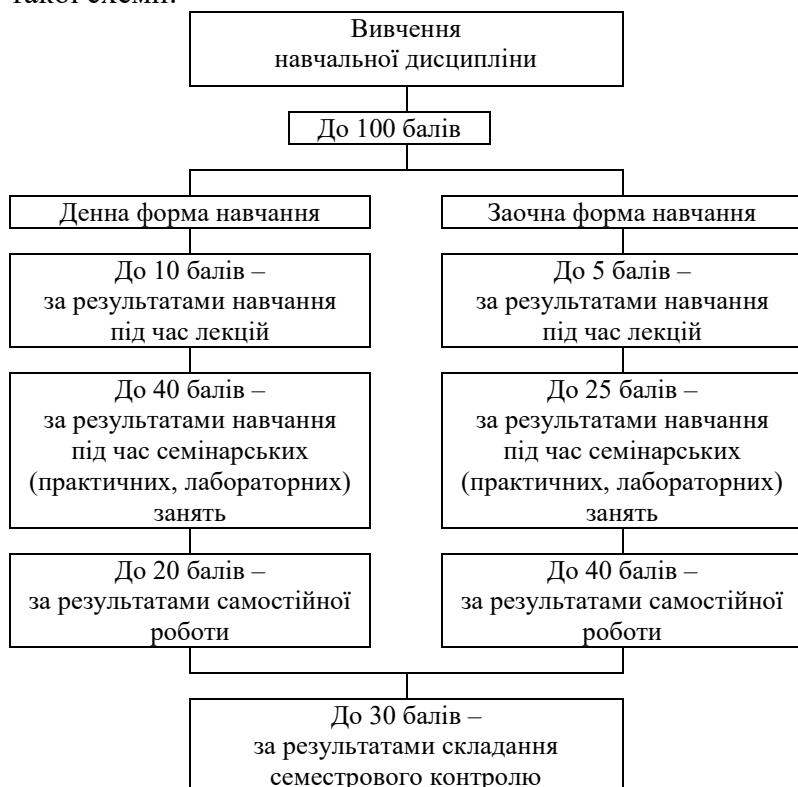
1. Розв'яжіть 20 тестових завдань. Оберіть одну вірну відповідь, перейшовши за посиланням у гугл-класі.
2. Розв'яжіть розрахункове завдання:
Враховуючи дані таблиці 1 визначте по кожному регіону:
  - коефіцієнт народжуваності;
  - коефіцієнт смертності;
  - природний приріст населення.

Таблиця 1. Вихідні дані для розрахунку

Регіон	Кількість живонароджених	Кількість померлих	Чисельність населення
Україна	465893	632667	42928900
Хмельницька	14631	20408	1301200
Тернопільська	11717	15180	1069900
Вінницька	17547	25567	1610600
м.Київ	34821	29992	2888000

2. Схема нарахування балів

2.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

2.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій з навчальної дисципліни «Регіональна економіка», обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

З навчальної дисципліни «Регіональна економіка» передбачено проведення 9 лекційних занять за денною формою навчання. Отже, студент може набрати під час лекцій таку кількість балів:

№ з/п	Форма навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій								
			1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Денна	9	1,1	2,2	3,3	4,4	5,5	6,6	7,7	8,8	10

2.3. З навчальної дисципліни «Регіональна економіка» передбачено проведення 9 семінарських занять за денною формою навчання.

За результатами семінарського (практичного, лабораторного) заняття кожному студенту до відповідного документа обліку успішності виставляється кількість балів від 0 до 5 числом, кратним 0,5, яку він отримав протягом заняття.

Критерії поточного оцінювання знань студентів наведені у Положенням про організацію освітнього процесу у ХУУП імені Леоніда Юзькова, затверджене рішенням вченої ради від 05.07.2016 р., протокол № 16, введене в дію наказом від 08.07.2016 р. № 359 / 16 (в редакції рішення вченої ради від 28.08.2020 р., протокол № 1, введене в дію наказом від 28.08.2020 р. № 312/20) (http://www.univer.km.ua/page/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protseesu_2020.pdf).

2.4. Перерозподіл кількості балів в межах максимально можливої кількості балів за самостійну роботу студентів та виконання індивідуальних завдань, наведено в таблиці:

№ з/п	9 тем	Номер теми									Усього балів	
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9		
1.	Максимальна кількість балів за самостійну роботу	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	10
2.	Максимальна кількість балів за індивідуальне завдання	10									10	
<i>Альтернативний варіант на заміну інших варіантів СРС</i>												
3.	Проходження навчальних курсів на платформі Prometheus	10									10	
	Усього балів										20	

2.5. За семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового заліку з навчальної дисципліни «Регіональна економіка», студент денної форми навчання може максимально одержати 30 балів. Шкала визначення кількості балів та критерії оцінювання знань студентів за результатами семестрового контролю, подана у табл. 4.8 Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

Перерозподіл балів, в межах максимально можливого одержання їх кількості за надані студентами відповіді в письмовій формі на тестові завдання залікового білета, наведено в таблиці:

№ з/п	Алгоритм нарахування балів	Номер питань залікового білета		Разом балів
		1	2	
1.	Максимальна кількість балів за письмову відповідь на тестові завдання	20	10	30,0
	Усього балів	20	10	30,0

3. Рекомендовані джерела

Тема 1

1. Антохов А. А. Регіональна економіка та інтелектуалізація суспільства: інноваційні аспекти взаєморозвитку: монографія; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Львів : БОНА, 2016. 418 с.
2. Богославська А.В., Кваша О. С. Регіональна економіка : навч. посіб.; Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського. Миколаїв : Ємельянова Т. В., 2018. 485 с.
3. Дмитрієв І.А., Шевченко І. Ю. Регіональна економіка : навч. посіб. для практ. занять і самот. роботи студентів закл. вищ. освіти; Харків. нац. автомоб.-дорож. ун-т. Харків : Бровін О. В., 2018. 282 с.
4. Іщук С.І., Гладкий О.В. Регіональна економіка: Теорія. Методи. Практика : підручник; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К. : Знання, 2013. 447 с.
5. Ковтун О.І. Регіональна економіка: навчальний посібник. Львів: «Новий Світ 2000», 2012. 162 с.
6. Лишиленко В.І. Регіональна економіка: підручник. К.: Центр учбової літератури. 2009. 384 с
7. Регіональна економіка: теорія та практика управління: навч. посіб. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2019. 128 с.
8. Савченко В.Ф. Регіональна економіка: Навч. посібник. К.: Кондор, 2012. 339 с.

Тема 2

1. Антохов А. А. Регіональна економіка та інтелектуалізація суспільства: інноваційні аспекти взаєморозвитку: монографія; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Львів : БОНА, 2016. 418 с.
2. Богославська А.В., Кваша О. С. Регіональна економіка : навч. посіб.; Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського. Миколаїв : Ємельянова Т. В., 2018. 485 с.
3. Дмитрієв І.А., Шевченко І. Ю. Регіональна економіка : навч. посіб. для практ. занять і самот. роботи студентів закл. вищ. освіти; Харків. нац. автомоб.-дорож. ун-т. Харків : Бровін О. В., 2018. 282 с.
4. Іщук С.І., Гладкий О.В. Регіональна економіка: Теорія. Методи. Практика : підручник; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К. : Знання, 2013. 447 с.
5. Ковтун О.І. Регіональна економіка: навчальний посібник. Львів: «Новий Світ 2000», 2012. 162 с.
6. Лишиленко В.І. Регіональна економіка: підручник. К.: Центр учбової літератури. 2009. 384 с
7. Регіональна економіка: теорія та практика управління: навч. посіб. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2019. 128 с.
8. Савченко В.Ф. Регіональна економіка: Навч. посібник. К.: Кондор, 2012. 339 с.

Тема 3

1. «Зелена» економіка крізь призму трансформаційних зрушень в Україні: монографія; Б. В. Буркинський, Т. П. Галушкіна, В. Є. Реутов ; НАН України, Ін-т проблем ринку та екон.-екол. дослідж. О. : Підприємство Фенікс, 2011. 348 с.
2. Арзянцева Д.А., Захаркевич Н.П. Формування стимулюючих механізмів у впровадженні заходів з ресурсозбереження на місцевому рівні. *Управління проектами:*

проектний підхід в сучасному менеджменті: Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції фахівців, магістрантів, аспірантів та науковців. Одеса: ОДАБА. 2018. С.89-95.

3. Богославська А.В., Кваша О. С.Регіональна економіка : навч. посіб.; Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського. Миколаїв : Ємельянова Т. В., 2018. 485 с.

4. Дмитрієв І.А., Шевченко І. Ю. Регіональна економіка : навч. посіб. для практ. занять і самост. роботи студентів закл. вищ. освіти; Харків. нац. автомоб.-дорож. ун-т. Харків : Бровін О. В., 2018. 282 с.

5. Захаркевич Н. П. Забруднення поверхневих вод Хмельницької області: проблеми та шляхи їх вирішення. *Стратегія сталого розвитку України: сьогодення та перспективи : матеріали ІІ Всеукраїнської інтернет-конференції, присвяченої 30-річчю кафедри екології, технології захисту навколишнього середовища та лісового господарства Національного університету водного господарства та природокористування.* Рівне : НУВГП, 2022. С. 63-66.

6. Ковтун О.І. Регіональна економіка: навчальний посібник. Львів: «Новий Світ 2000», 2012. 162 с.

7. Лишиленко В.І. Регіональна економіка: підручник. К.: Центр учбової літератури. 2009. 384 с

8. Регіональна економіка: теорія та практика управління: навч. посіб. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2019. 128 с.

9. Савченко В.Ф. Регіональна економіка: Навч. посібник. К.: Кондор, 2012. 339 с.

Тема 4

1. Богославська А.В., Кваша О. С. Регіональна економіка : навч. посіб.; Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського. Миколаїв : Ємельянова Т. В., 2018. 485 с.

2. Дмитрієв І.А., Шевченко І. Ю. Регіональна економіка : навч. посіб. для практ. занять і самост. роботи студентів закл. вищ. освіти; Харків. нац. автомоб.-дорож. ун-т. Харків : Бровін О. В., 2018. 282 с.

3. Іщук С.І., Гладкий О.В. Регіональна економіка: Теорія. Методи. Практика : підручник; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К. : Знання, 2013. 447 с.

4. Ковтун О.І. Регіональна економіка: навчальний посібник. Львів: «Новий Світ 2000», 2012. 162 с.

5. Лишиленко В.І. Регіональна економіка: підручник. К.: Центр учбової літератури. 2009. 384 с

6. Регіональна економіка: теорія та практика управління: навч. посіб. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2019. 128 с.

7. Савченко В.Ф. Регіональна економіка: Навч. посібник. К.: Кондор, 2012. 339 с.

Тема 5

1. Антохов А. А. Регіональна економіка та інтелектуалізація суспільства: інноваційні аспекти взаєморозвитку: монографія; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Львів : БОНА, 2016. 418 с.

2. Богославська А.В., Кваша О. С.Регіональна економіка : навч. посіб.; Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського. Миколаїв : Ємельянова Т. В., 2018. 485 с.

3. Дмитрієв І.А., Шевченко І. Ю. Регіональна економіка : навч. посіб. для практ. занять і самост. роботи студентів закл. вищ. освіти; Харків. нац. автомоб.-дорож. ун-т. Харків : Бровін О. В., 2018. 282 с.

4. Захаркевич Н., Арзянцева Д, Корюгін А. Розвиток логістики туристичних послуг в Україні. *Наукові перспективи:* журнал. 2022. № 4(22) 2022. С.145-155. [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-4\(22\)-145-155.](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-4(22)-145-155)

5. Захаркевич Н.П., Никифорчин О.З. Перспективи впровадження Індустрії 4.0 в агропромисловому виробництві. *Збірник тез І Міжнародної науково-практичної конференція ім. Ю. Потебні «Інженерні інновації та розбудова національної економіки»* (м. Запоріжжя, 9-10 травня 2024 р.). Запоріжжя, 2024. С. 128-132

6. Іщук С. І. Промислові комплекси України: наукові основи територіальної організації. К.: вид. Паливода А. В., 2003. 248 с.

7. Іщук С.І., Гладкий О.В. Регіональна економіка: Теорія. Методи. Практика : підручник; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К. : Знання, 2013. 447 с.
8. Ковтун О.І. Регіональна економіка: навчальний посібник. Львів: «Новий Світ 2000», 2012. 162 с.
9. Лишиленко В.І. Регіональна економіка: підручник. К.: Центр учбової літератури. 2009. 384 с
10. Регіональна економіка: теорія та практика управління: навч. посіб. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2019. 128 с.
11. Савченко В.Ф. Регіональна економіка: Навч. посібник. К.: Кондор, 2012. 339 с.

Тема 6

1. Антохов А. А. Регіональна економіка та інтелектуалізація суспільства: інноваційні аспекти взаєморозвитку: монографія; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Львів : БОНА, 2016. 418 с.
2. Іщук С.І., Гладкий О.В. Регіональна економіка: Теорія. Методи. Практика : підручник; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К. : Знання, 2013. 447 с.
3. Ковтун О.І. Регіональна економіка: навчальний посібник. Львів: «Новий Світ 2000», 2012. 162 с.
4. Лишиленко В.І. Регіональна економіка: підручник. К.: Центр учбової літератури. 2009. 384 с
5. Регіональна економіка: теорія та практика управління: навч. посіб. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2019. 128 с.
6. Савченко В.Ф. Регіональна економіка: Навч. посібник. К.: Кондор, 2012. 339 с.

Тема 7

1. Антохов А. А. Регіональна економіка та інтелектуалізація суспільства: інноваційні аспекти взаєморозвитку: монографія; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Львів : БОНА, 2016. 418 с.
2. Богославська А.В., Кваша О. С. Регіональна економіка : навч. посіб.; Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського. Миколаїв : Ємельянова Т. В., 2018. 485 с.
3. Дмитрієв І.А., Шевченко І. Ю. Регіональна економіка : навч. посіб. для практ. занять і самост. роботи студентів закл. вищ. освіти; Харків. нац. автомоб.-дорож. ун-т. Харків : Бровін О. В., 2018. 282 с.
4. Іщук С.І., Гладкий О.В. Регіональна економіка: Теорія. Методи. Практика : підручник; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К. : Знання, 2013. 447 с.
5. Савченко В.Ф. Регіональна економіка: Навч. посібник. К.: Кондор, 2012. 339 с.

Тема 8

1. Антохов А. А. Регіональна економіка та інтелектуалізація суспільства: інноваційні аспекти взаєморозвитку: монографія; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Львів : БОНА, 2016. 418 с.
2. Арзянцева Д.А., Захаркевич Н.П. Методичний інструментарій оцінювання рівня інноваційного розвитку регіонів. *Університетські наукові записки*. № 1 (61). 2017. С. 44-61.
3. Арзянцева Д.А., Захаркевич Н.П. Організаційні аспекти впровадження публічно-приватного партнерства в системі реалізації регіональних соціальних інвестиційних програм. *Eurasian Academic Research Journal*. 2019. № 2. Р.187-196.
4. Богославська А.В., Кваша О. С. Регіональна економіка : навч. посіб.; Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського. Миколаїв : Ємельянова Т. В., 2018. 485 с.
5. Дмитрієв І.А., Шевченко І. Ю. Регіональна економіка : навч. посіб. для практ. занять і самост. роботи студентів закл. вищ. освіти; Харків. нац. автомоб.-дорож. ун-т. Харків : Бровін О. В., 2018. 282 с.
6. Захаркевич Н. П., Арзянцева Д. А. SMART-спеціалізація як основа інноваційного розвитку регіонів. *Збірник тез III Міжнародної науково-практичної конференції «Публічне управління в Україні: виклики сьогодення та глобальні імперативи»*. (м. Хмельницький, 8

лютого 2024 року). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2024. С. 94-97

7. Іщук С.І., Гладкий О.В. Регіональна економіка: Теорія. Методи. Практика : підручник; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К. : Знання, 2013. 447 с.

8. Ковтун О.І. Регіональна економіка: навчальний посібник. Львів: «Новий Світ 2000», 2012. 162 с.

9. Лишиленко В.І. Регіональна економіка: підручник. К.: Центр учбової літератури. 2009. 384 с

10. Регіональна економіка: теорія та практика управління: навч. посіб. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2019. 128 с.

11. Савченко В.Ф. Регіональна економіка: Навч. посібник. К.: Кондор, 2012. 339 с.

Тема 9

1. «Зелена» економіка крізь призму трансформаційних зрушень в Україні: монографія; Б. В. Буркинський, Т. П. Галушкіна, В. Є. Реутов ; НАН України, Ін-т проблем ринку та екон.-екол. дослідж. О. : Підприємство Фенікс, 2011. 348 с.

2. Арзянцева Д. А., Захаркевич Н. П., Токар І.І.Формування бізнес-моделей для сталого розвитку стартапів. *Успіхи і досягнення у науці*. № 6(6) (2024) С. 738-752. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/14293/14363>

3. Іщук С.І., Гладкий О.В. Регіональна економіка: Теорія. Методи. Практика : підручник; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К. : Знання, 2013. 447 с.

4. Ковтун О.І. Регіональна економіка: навчальний посібник. Львів: «Новий Світ 2000», 2012. 162 с.

5. Лишиленко В.І. Регіональна економіка: підручник. К.: Центр учбової літератури. 2009. 384 с

6. Регіональна економіка: теорія та практика управління: навч. посіб. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2019. 128 с.

7. Савченко В.Ф. Регіональна економіка: Навч. посібник. К.: Кондор, 2012. 339 с.

8. Чмир О.С., Захаркевич Н.П. «Зелена» економіка: сутність, цілі та базові принципи. *Економічний вісник Донбасу: науковий журнал*. 2013 р. № 3 (33). С. 54-61.

4. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.rada.gov.ua> – Веб-портал Верховної Ради України
2. <http://www.kmu.gov.ua> – Веб-портал Кабінету Міністрів України
3. <http://www.me.gov.ua> – Веб-сайт Міністерства економіки України
4. <http://nbuv.gov.ua/> – Веб-сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського
5. <http://gntb.gov.ua/ua/> – Веб-сайт Веб-сайт державної науково-технічної бібліотеки України
6. <http://www.ounb.km.ua/> – Веб-сайт Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки
7. <http://www.adm.km.ua/> – Веб-сайт Хмельницької обласної військової адміністрації